

ELEKTRONİK HABERLEŞME SEKTÖRÜ TAKİP RAPORU – Haziran 2025

Elektronik haberleşme sektöründeki gelişmelerin takip edilmesi amacıyla önemli görülen göstergelerin yer aldığı bu rapor, BTK, TÜİK, BIST gibi kuruluşlar tarafından yayınlanan resmi veriler kullanılarak TELKODER tarafından hazırlanmıştır. BTK Çeyrek raporlarının yayınlanmasının ardından her üç ayda bir yayınlanacaktır.

1- Elektronik Haberleşme Sektörü Büyüklüğü

2024 üçüncü çeyrekte enflasyondan arındırılmış gelirlerde artış yaşanmıştır 😊

2- Elektronik Haberleşme Sektöründe Rekabet

Alternatif işletmecilerin Pazar payında düşüş yaşanmıştır. 😞

3- Elektronik Haberleşme Sektöründe Şirket Piyasa Değerleri

Son üç ayda şirket piyasa değerlerinde düşüş yaşanmıştır 😞

4- Genişbant Abone Sayısı

Son üç ayda abone sayısında önemli bir değişiklik yaşanmamıştır 😐

5- Fiber Uzunlukları

Son üç ayda fiber uzunluklarında önemli bir değişiklik yaşanmamıştır 😐

6- Genişbant Uydu Hizmetleri

Son üç ayda uydu internet abone sayısında düşüş yaşanmıştır 😞

7- Ses Trafiği Dağılımı

Son üç ayda toplam trafik içindeki sabit trafik oranında önemli bir değişiklik yaşanmamıştır 😐

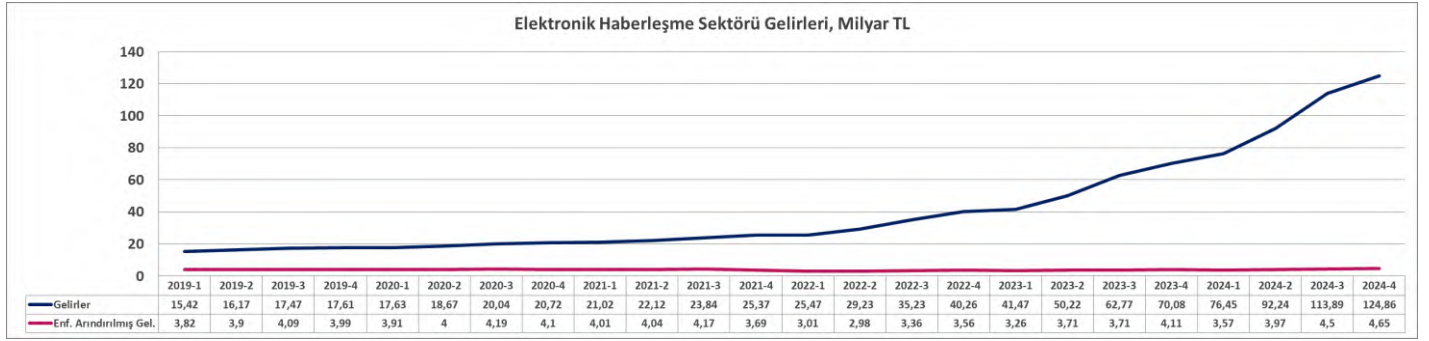
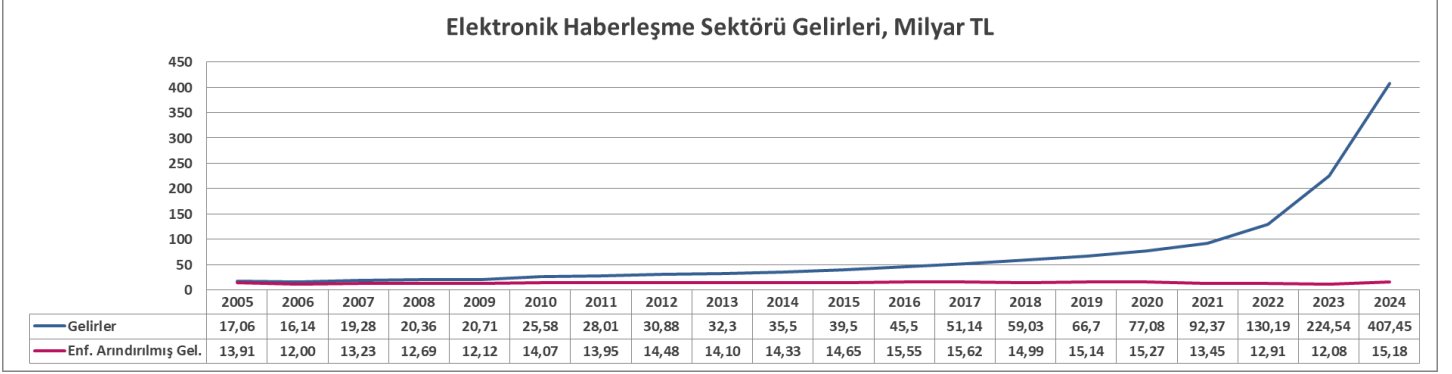
8- Haberleşme Giderleri

Son üç ayda haberleşme giderlerinde artış yaşanmıştır. 😞

9- Veri Merkezi İşletmeciliği

Son üç ayda veri merkezi işletmeciliği alanında önemli bir gelişme yaşanmamıştır 😐

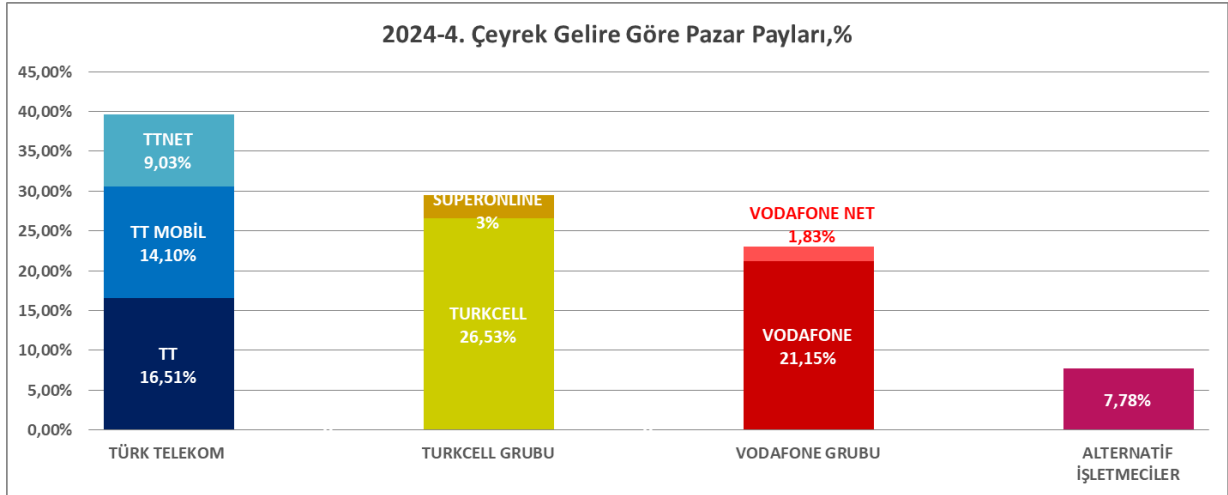
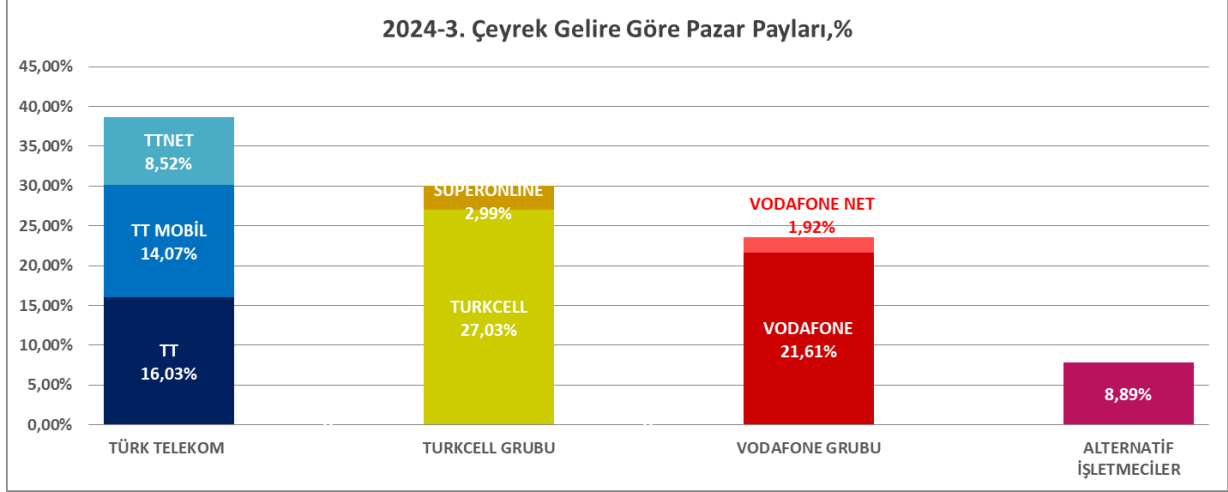
1- ELEKTRONİK HABERLEŞME SEKTÖRÜ BÜYÜKLÜĞÜ

Elektronik haberleşme sektörü gelirleri 2003 yılında 14,98 Milyar TL iken 2024 yılı sonu itibariyle 407,45 Milyar TL olarak tespit edilmiştir. Büyüme üzerindeki enflasyon etkisinin ortadan kaldırılması amacı ile TÜİK verileri kullanılarak ve 2003 yılı temel alınarak hesaplanan enflasyondan arındırılmış gelirlere göre ise 2003 yılında yaklaşık 15 Milyar TL olan sektör gelirleri 2024 yılı sonunda 15 Milyar TL olarak tespit edilmektedir.

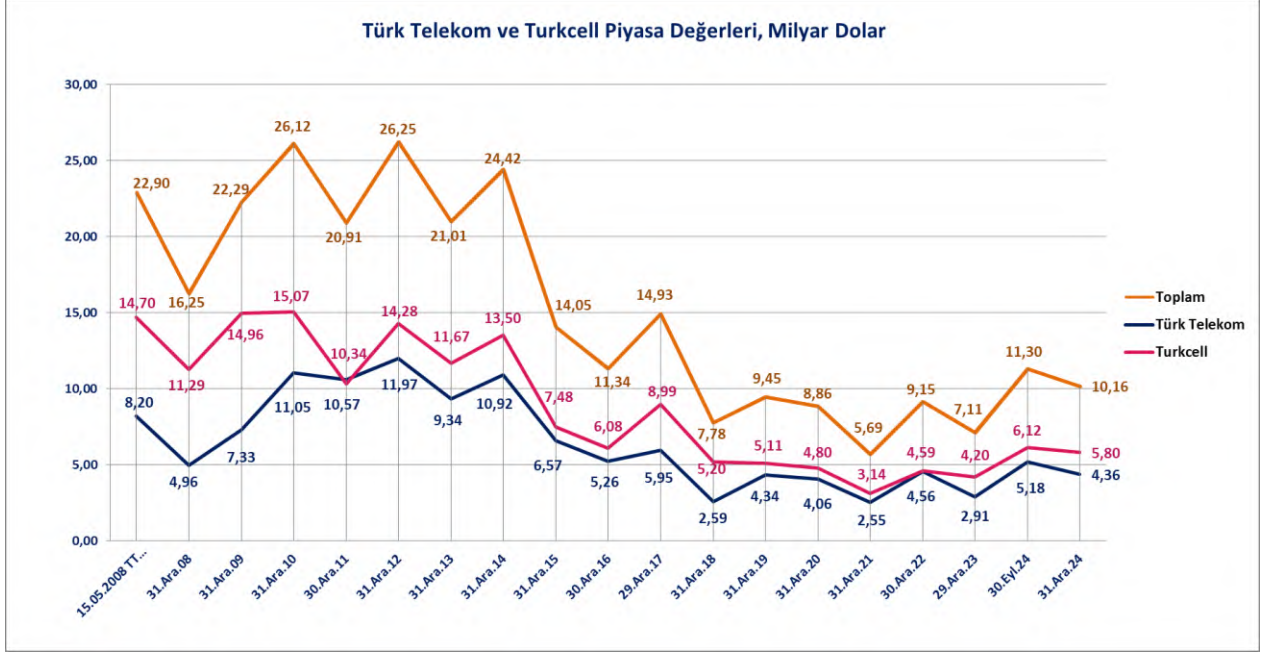
Elektronik haberleşme sektör gelirleri, 2024 üçüncü çeyrekte 113,89 Milyar TL iken 2024 dördüncü çeyrekte 124,86 Milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Enflasyondan arındırılmış gelirler ise 2024 üçüncü çeyrekte 4,5 Milyar TL, 2024 dördüncü çeyrekte 4,6 Milyar TL olarak belirlenmiştir.

2- ELEKTRONİK HABERLEŞME SEKTÖRÜNDE REKABET

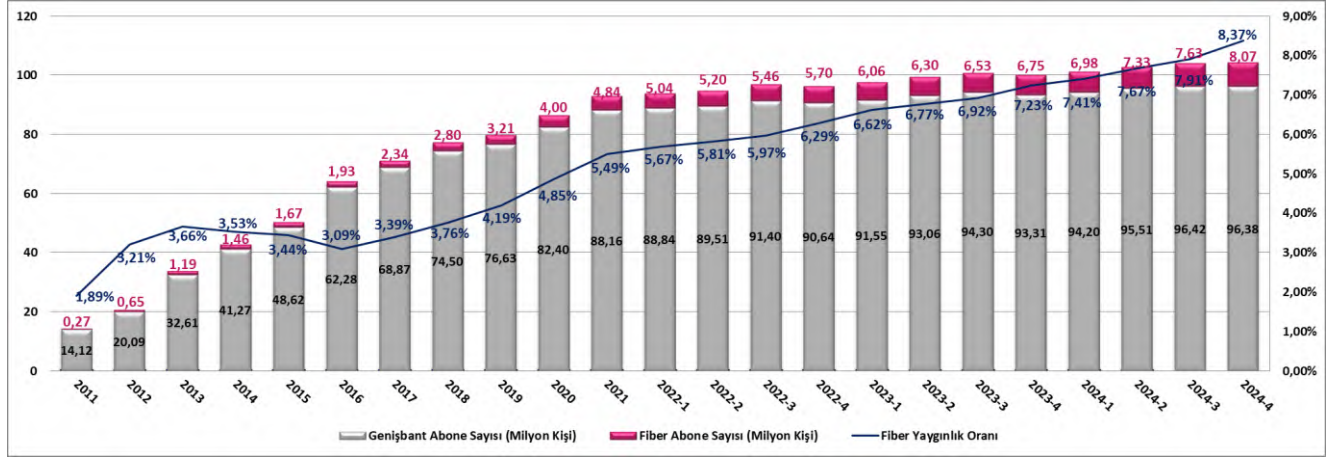
Yukarıdaki grafiklerde, 2002 yılında fiili olarak rekabete açılmış olan elektronik haberleşme sektöründe, sektör oyuncularının gelirlere göre Pazar paylarına yer verilmektedir. Buna göre; 2024 üçüncü çeyrekte pazardaki en büyük üç operatör ve iştirakleri dışında kalan alternatif işletmecilerin Pazar payı %8,89 olarak belirlenmiştir. 2024 son çeyrek verilerine göre ise bu oranın %7,78'e gerilediği görülmektedir. Bu oran AB ile kıyaslandığında çok düşük kalmaktadır.

3- ELEKTRONİK HABERLEŞME SEKTÖRÜNDE PİYASA DEĞERLERİ

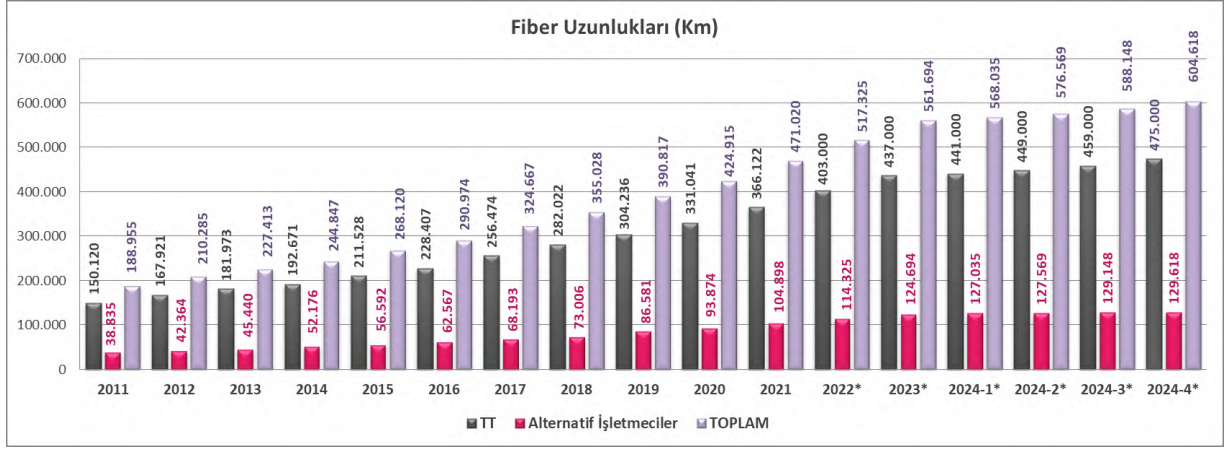
Sektörün yaklaşık %70'ini oluşturan iki şirketin piyasa değerleri incelendiğinde, 2008 yılından bu yana önemli ölçüde düşüş yaşandığı görülmektedir. Buna göre, 15 Mayıs 2008 tarihinde iki şirketin toplam değeri 22,90 Milyar Dolar iken, 30 Eylül 2024 tarihinde toplam değer 11,30 Milyar Dolar'a düşmüştür. İstanbul Borsasında (BIST) yaşanan artışa ve döviz kurundaki yatay seyre bağlı olarak, 31 Aralık 2024'te bu iki şirketin toplam değeri 10,16 Milyar Dolar olmuştur.

4- GENİŞBANT ABONE SAYISI

Yukarıdaki grafikte toplam genişbant abone sayısı ve bu sayı içerisinde fiber abone sayısı ve oranı yer almaktadır. Buna göre 2024'nin üçüncü çeyreğinde %7,91 olan fiber abone oranı 2024 son çeyrekte %8,37 olarak belirlenmiştir.

5- FİBER UZUNLUKLARI

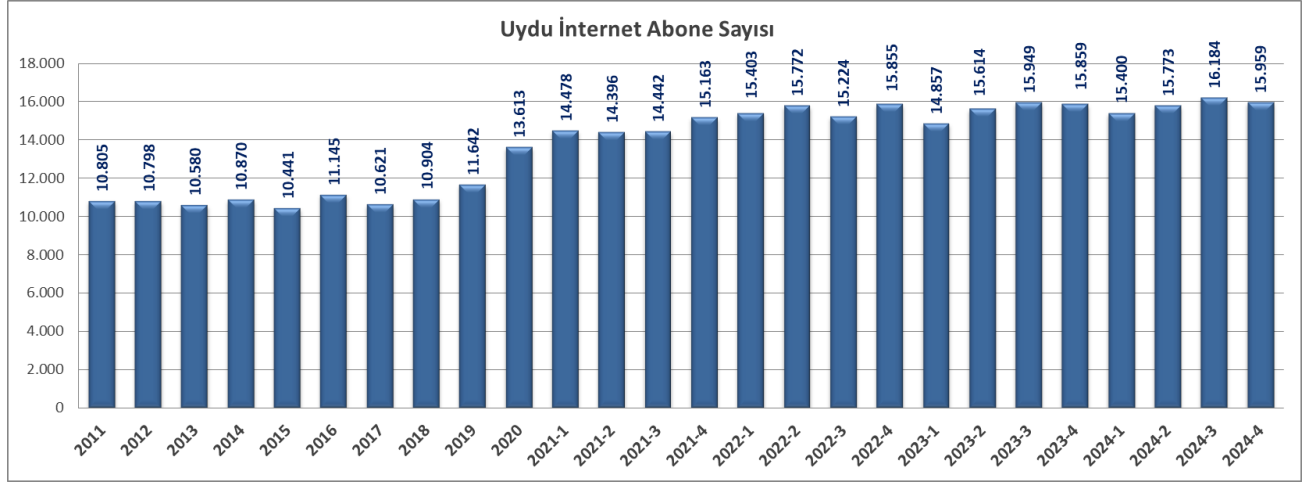

Yukarıdaki grafikte, 2009 yılından bugüne fiber altyapı uzunluklarına yer verilmektedir. Buna göre, 2024 üçüncü çeyrekte 588.148 km olan toplam fiber uzunluğu, 2024 son çeyrekte 604.618 km olarak belirlenmiştir.

2022 üçüncü çeyrek itibarı ile BTK Pazar Verileri Raporunda, fiber uzunlukları kapsamında TT ve alternatif işletmeci ayrımı kaldırılmıştır. Sektöre ışık tutacak olan bu ayrımın yeniden Raporlar kapsamında yer alması gerekmektedir.¹

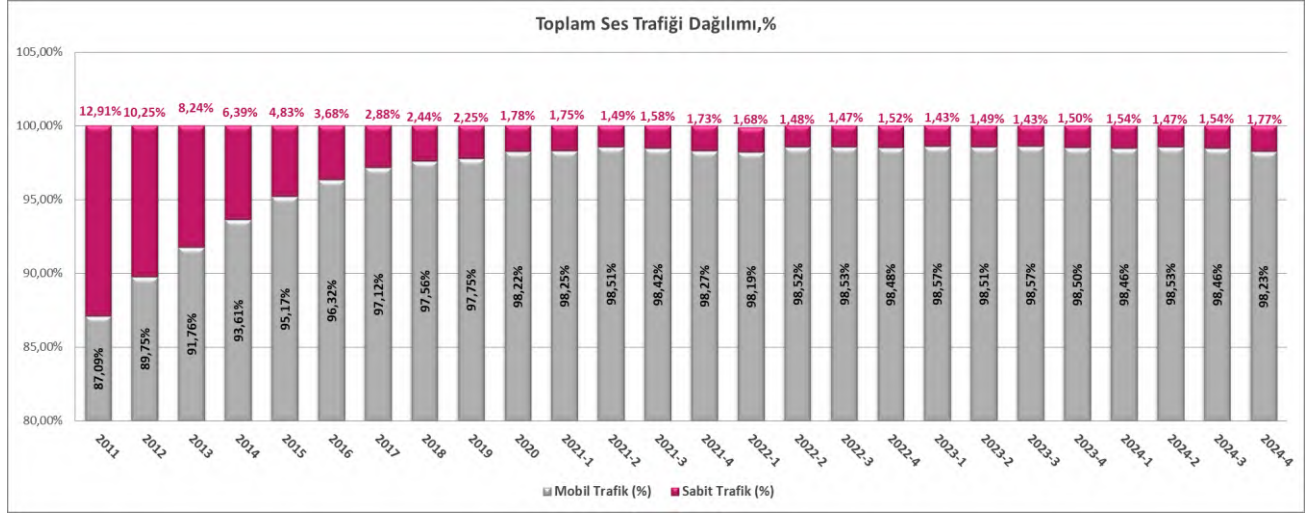
¹ <https://telkoder.org.tr/wp-content/uploads/2023/03/23-007.pdf>

6- GENİŞBANT UYDU HİZMETLERİ

Genişbant hizmetlerinde önemli bir alternatif olan uydu internet hizmetine ilişkin abonelik miktarlarına bakıldığında 2011 yılından bu yana önemli bir gelişme olmadığı ve bugüne kadar sadece 5.154 yeni abone kazanımı olduğu görülmektedir. Bir önceki çeyreğe göre 2024 dördüncü çeyrek sonunda abone sayısında düşüş tespit edilmektedir.

7- SES TRAFİĞİ DAĞILIMI

Toplam ses trafiği içindeki sabit ses trafiği oranı 2009 yılından bu yana ciddi biçimde düşmüştür. 2009 yılında toplam trafiğin %82,5'i mobil, %17,4'ü sabit ses iken 2024 yılı üçüncü çeyrek sonunda sabit ses trafiğinin oranı %1,54'e düşmüştür. 2024 dördüncü çeyrekte ise bu oran %1,77 olmuştur. Türkiye'de sabit ses trafiğindeki hızlı düşüşün incelenmesi gerektiği değerlendirilmektedir.

8- BİR AİLENİN HABERLEŞME GİDERLERİ

	2024-2		2024-3		2024-4	
	Vergi	Toplam	Vergi	Toplam	Vergi	Toplam
Mobil	2.434,56	10.549,44	2.647,68	11.472,96	2.822,98	12.232,90
Sabit Ses	306,36	1.327,80	370,68	1.606,32	498,24	2.158,92
Genişbant	772,92	3.349,32	943,20	4.087,20	1.004,40	4.352,40
Toplam	3.513,80	15.226,45	3.961,48	17.166,40	4.325,62	18.744,22

4 kişilik bir ailenin yıllık haberleşme giderleri hesaplamalarına göre, bir ailenin sabit telefon, genişbant internet ve GSM hizmetleri için yaptığı toplam yıllık harcama vergiler dahil 18.744,22 TL olarak belirlenmiştir. Bu rakamın 4.325,62 TL'sini vergiler oluşturmaktadır.

9- VERİ MERKEZİ İŞLETMECİLİĞİ

2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı 577.3 sayılı tedbirde; İnternet Değişim Noktası (İDN) kurulmasına yönelik usul ve esasların belirlenmesi ve İDN kurulumunun gerçekleştirilmesi hedefi bulunmaktadır. Bu tedbirle ilgili sorumlu kuruluşlar; Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, BTK'dır.

2025 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı 585.2 sayılı tedbirde; Veri merkezlerine yönelik güvenlik ve hizmet sunum standartları geliştirilmesi, Veri merkezlerinin belgelendirilmesi ve standartların zorunlu uygulamaya alınması amacıyla gerekli düzenlemelere yönelik çalışma yapılması hedefi bulunmaktadır. Bu tedbirle ilgili sorumlu kuruluşlar; Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi, BTK, TSE'dir.

İnternet Değişim Noktaları 2019, Veri Merkezleri 2020 yılından bu yana Yıllık Programlarda yer almaktadır ve bugüne kadar bu konularla ilgili henüz herhangi bir adım atılmamıştır (<https://telkoder.org.tr/cumhurbaskanligi-yillik-programlari/>).

Ayrıca, BTK 2021 Yılı İş Planı'na göre Türkiye İnternet Değişim Altyapısı Kurulmasına ilişkin Çalışmaların Aralık 2021 tarihinde tamamlaması planlanmıştır. Söz konusu çalışmalar tamamlanmamış olmakla birlikte, 2022 yılından itibaren BTK İş Planlarından da çıkarılmıştır. (<https://telkoder.org.tr/wp-content/uploads/2024/10/BTK-2025-is-plani.pdf>).